

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА «ПАРХОМЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF PARKHOMENKO v. UKRAINE)

(Заява № 5531/04)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

11 січня 2007 року

ОСТАТОЧНЕ

11/04/2007

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Пархоменко проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. П. Лоренцен (P. Lorenzen), Голова,
пані С. Ботучарова (S. Botoucharova),
п. К. Юнгвірт (K. Jungwiert),
п. В. Буткевич (V. Butkevych),
пані М. Цаца-Ніколовська (M. Tsatsa-Nikolovska),
п. Р. Маруст (R. Maruste),
п. Дж. Боррего Боррего (J. Borrego Borrego), судді,
та пані К. Вестердік (C. Westerdiek), Секретар секції,
після обговорення в нарадчій кімнаті 4 грудня 2006 року,
виносить таке рішення, що було прийняте того ж дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена проти України за заявою (№ 5531/04), поданою до Суду громадянином України паном Іваном Миколайовичем Пархоменком (далі – заявник) 30 грудня 2003 року відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція).

2. Уряд України (далі – Уряд) був представлений його Уповноваженими – пані В. Лутковською та паном Ю. Зайцевим.

3. 5 грудня 2005 року Суд вирішив направити на комунікацію Уряду скаргу заявника. Відповідно до положень пункту 3 статті 29 Конвенції Суд вирішив розглядати питання щодо прийнятності та суті заяви одночасно.

ЩОДО ФАКТІВ

4. Заявник, громадянин України, народився в 1935 році. Заявник помер 14 листопада 2005 року. Листом від 16 лютого 2006 року дружина заявника, пані О.П. Пархоменко, повідомила Суд, що вона має намір підтримати заяву.

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

5. У 1995 році заявник подав позов до Краснодарського міського суду (далі – Краснодарський суд) проти державної шахти «Дуванна» (далі – Шахта), вимагаючи відшкодування у зв'язку з втратою працездатності.

6. 5 травня 1995 року суд виніс рішення на користь заявника і зобов'язав Шахту виплатити заявнику 273 171,500 карбованців¹ (грошова одиниця України до вересня 1996 року) як допомогу у зв'язку з втратою працездатності. 15 червня 1995 року Луганський обласний суд залишив зазначене рішення без змін.

7. 22 грудня 1995 року цей же суд зобов'язав Шахту виплатити заявнику 527 638,000 карбованців² як допомогу у зв'язку з втратою працездатності.

8. Двома окремими рішеннями від 25 жовтня 2000 року президія Луганського обласного суду, задовольняючи протест заступника прокурора Луганської області, скасувала вищезазначені рішення та направила справу на новий розгляд.

9. Невстановленою датою скарги заявника були об'єднані. 16 травня 2002 року Краснодонський суд відхилив їх. Невстановленою датою Луганський обласний апеляційний суд скасував рішення від 16 травня 2002 року і направив справу на новий розгляд.

10. 18 грудня 2002 року Краснодонський суд частково задовольнив вимоги заявника і присудив йому 13 854 грн 11 коп³ як допомогу у зв'язку з втратою працездатності та інші виплати. 22 квітня 2003 року суд відхилив апеляційну скаргу Шахти на рішення від 18 грудня 2002 року у зв'язку з порушенням процесуальних вимог.

11. 24 квітня 2003 року Краснодонський суд направив два виконавчі листи на виконання рішення від 18 грудня 2002 року до відділу виконавчої служби Краснодонського міського управління юстиції.

12. 12 травня 2003 року виконавчою службою було відкрито виконавчі провадження.

13. Відповідно до наказу Міністерства палива та енергетики від 23 січня 2003 року Шахта стала структурним підрозділом державного підприємства «Краснодонвугілля».

14. 27 жовтня 2003 року Краснодонським судом було змінено боржника у виконавчому провадженні і зобов'язано ДП «Краснодонвугілля» виплатити заявнику суму, присуджену рішенням суду від 18 грудня 2002 року.

15. Відповідно до наказу Міністерства палива та енергетики ДП «Краснодонвугілля» було реорганізовано на ВАТ «Краснодонвугілля».

16. 2 серпня 2004 року Краснодонський суд змінив боржника у виконавчому провадженні і зобов'язав ВАТ «Краснодонвугілля» виплатити заявнику суму, присуджену рішенням суду від 18 грудня 2002 року.

¹ Дорівнює 2 731,72 грн (приблизно 454 євро).

² Дорівнює 5 276,38 грн (приблизно 880 євро).

³ Приблизно 2 308 євро.

17. 29 вересня 2005 року виконавчою службою було направлено листа до заявника із зазначенням необхідності повідомити банківські реквізити для перерахування стягнутої суми боргу. Відповіді від заявника не надійшло.

18. Між 29 вересня 2005 року та 1 лютого 2006 року загальна сума стягнутого боргу була перерахована на депозитний рахунок виконавчої служби, і цю суму можна було отримати.

19. 7 листопада 2006 року виконавчу службу було повідомлено про смерть заявника. Цього ж дня виконавче провадження було зупинено до встановлення правонаступників заявника.

20. Оскільки правонаступники заявника не звернулись до Краснодарського суду із заявою про заміну стягувача у виконавчому провадженні, стягнуті на користь заявника кошти залишаються на рахунку виконавчої служби.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

21. Відповідне національне законодавство викладене в рішенні «Ромашов проти України» (№ 67534/01, пп. 16-18 та 39-41, від 27 липня 2004 року).

22. Пункт 5 статті 11 Закону України «Про виконавче провадження» зазначає, що у разі вибуття однієї з сторін державний виконавець з власної ініціативи або за заявою сторони, а також сама заінтересована сторона мають право звернутися до суду з заявою про заміну сторони її правонаступником.

ЩОДО ПРАВА

23. Заявник скаржився на неспроможність державних органів виконати вчасно рішення суду від 18 грудня 2002 року. Він стверджував про порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу, які у відповідних частинах передбачають наступне:

Пункт 1 статті 6

«Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

Стаття 1 Першого протоколу

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів...»

I. ЩОДО LOCUS STANDI ПАНІ ПАРХОМЕНКО

24. Заявник помер 14 листопада 2005 року. 16 лютого 2006 року дружина заявника, пані О.П. Пархоменко, повідомила Суд про своє бажання підтримати заяву. Уряд не заперечував.

25. Суд зазначає, що ця заява стосується права власності, яке, в принципі, переходить до спадкоємців. У цій справі один з родичів хотів продовжити розгляд справи. За цих обставин Суд зазначає, що вдова заявника (далі – правонаступник) наполягала на продовженні розгляду справи замість заявника. Однак надалі в цьому тексті зазначатиметься інформація про заявника.

II. ЩОДО ПРИЙНЯТНОСТІ

26. Уряд не надав жодних зауважень щодо прийнятності заяви.

27. Суд зазначає, що скарга заявника відповідно до пункту 1 статті 6 Конвенції щодо тривалості виконання рішення, винесеного на його користь, не є явно необґрунтованою в значенні пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також зазначає, що заява не є неприйнятною з будь-яких інших причин. Таким чином, вона має бути визнана прийнятною. З цих самих причин скарга заявника відповідно до статті 1 Першого протоколу не може бути визнана неприйнятною.

III. ЩОДО СУТІ

28. Уряд стверджував, що право заявника на присуджене відшкодування не було оскаржене і його не було позбавлено власності. Уряд також зазначив, що відповідальність держави у цій ситуації обмежувалась організацією та належним проведенням виконавчого провадження та що тривалість виконавчих проваджень була спричинена складним фінансовим становищем боржника. Уряд наголосив, що виконавчою службою було здійснено всі необхідні дії і вона не може бути звинувачена у затримці. Також Уряд зазначив, що відповідно до законодавства після смерті заявника спадкоємці

заявника мають звернутись до суду з відповідною заявою, після чого суд має визначити стягувача у виконавчому провадженні.

29. правонаступниця з цим не погодилась і наполягала на тому, що заборгованість за рішенням суду повинна бути перерахована на її рахунок без будь-яких подальших рішень суду.

30. Суд зазначає, що рішення у цій справі залишалось невиконаним до 1 лютого 2006 року, тобто до моменту, коли загальна сума заборгованості стала доступною. Суд бере до уваги те, що правонаступниця була повністю поінформована про можливість отримати кошти, призначені рішенням суду від 18 грудня 2002 року. Однак вона не розпочала відповідні провадження щодо успадкування (див., *mutatis mutandis*, «Замула та інші проти України», № 10231/02, п. 43, від 8 листопада 2005 року).

31. Незважаючи на той факт, що правонаступниця не дотрималась процедури, визначеної законом для отримання заборгованості, Суд все ж вважає, що, не вживаючи відповідних заходів для виконання рішення від 18 грудня 2002 року протягом трьох років і одного місяця, державні органи порушили положення пункту 1 статті 6 Конвенції у всіх його позитивних аспектах.

32. Суд нагадує, що ним уже було встановлено порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу у справах, що стосуються питань, схожих до цієї заяви (див. вищезазначене рішення Ромашов, пп. 42-46). Суд також вважає, що Уряд не надав переконливих пояснень тривалості виконання рішення (див. «Шмалько проти України», № 60750/00, рішення від 20 липня 2004 року, п. 45).

33. Таким чином, мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу.

IV. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

34. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію.»

A. Шкода

35. Заявник вимагав відшкодування матеріальної шкоди, виходячи з суми, призначеної йому рішенням суду. Він також вимагав 15 000 грн¹ на відшкодування моральної шкоди.

¹ Приблизно 2 370 євро.

36. Суд зазначає, що правонаступниця заявника, визначена відповідно до національного законодавства, має право отримати суму боргу за оскаржуваним рішенням, яка знаходиться на рахунку виконавчої служби і може бути виплачена. Щодо вимоги заявника про відшкодування моральної шкоди Суд вважає цю суму надмірною. Здійснюючи свою оцінку на засадах справедливості, як цього вимагає стаття 41 Конвенції, Суд присуджує суму в розмірі 800 євро на відшкодування моральної шкоди.

В. Витрати

37. Заявник не зазначив жодних вимог щодо компенсації судових витрат. Таким чином, Суд нічого не присуджує в цьому зв'язку.

С. Пеня

38. Суд вважає належним призначити пеню виходячи з розміру граничної позичкової ставки Європейського центрального банку плюс три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує*, що дружина заявника (пані Олена Павлівна Пархоменко) продовжує представляти інтереси останнього у Суді;
2. *Проголошує* заяву прийнятною;
3. *Вирішує*, що у цій справі було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції;
4. *Вирішує*, що у цій справі було порушення статті 1 Першого протоколу;
5. *Вирішує*, що:
 - (а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити пані Олені Павлівні Пархоменко 800 євро (вісімсот євро) як компенсацію за моральну шкоду;
 - (б) ця сума має бути конвертована у національну валюту держави-відповідача на день здійснення платежу плюс будь-який податок, який може бути стягнуто з заявника;

(с) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на цю суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, плюс три відсотки;

6. *Відхиляє* інші вимоги заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 11 січня 2007 року відповідно до пп. 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

К. Вестердік
(C. Westerdiek)
Секретар

П. Лоренцен
(P. Lorenzen)
Голова